

Tổ chức giáo dục đạo đức, lối sống cho sinh viên theo Điều lệnh ở Trung tâm Giáo dục Quốc phòng và An ninh Đại học Thái Nguyên

Mai Thanh Hải*

* Giảng viên Khoa chính trị, Trung tâm giáo dục Quốc phòng và An ninh, Đại học Thái Nguyên

Received: 16/9/2024; Accepted: 4/10/2024; Published: 15/10/2024

Abstract: In addition, students are also guided on regulations related to the subject and other issues. To meet the requirements of industrialization and modernization in the conditions of a socialist-oriented market economy and international integration, implementing Resolution No. 29 - NQ/TW, dated November 4, 2013 of the Central Executive Committee of the Party on fundamental and comprehensive innovation in education and training, "taking learners as the center", activating learning activities. This is consistent with the philosophy of many educational systems in the world.

Keywords: Education, ethics, lifestyle

1. Đặt vấn đề

Theo quan điểm của chủ nghĩa Mác- Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh về con người phát triển toàn diện, thì trước hết phải là đạo đức, lối sống cách mạng. Trong điều kiện hiện nay khi mà hàng ngày, hàng giờ sinh viên ở các trường Đại học phải đối mặt với nhiều vấn đề mới của cơ chế và tác động của những điều kiện trong và ngoài nước như: Sự cám dỗ về vật chất của cơ chế thị trường, cơ chế mở; trước sự phá hoại của kẻ thù thông qua chiến lược "Diễn biến hoà bình", sự suy thoái về đạo đức, lối sống của một bộ phận thế hệ trẻ, đặc biệt là sinh viên đang có chiều hướng gia tăng. Những năm qua, thực hiện "Quy chế học sinh, sinh viên các trường Đại học, Cao đẳng, Trung cấp chuyên nghiệp hệ chính quy" do Bộ Giáo dục và Đào tạo ban hành, với sự nỗ lực, cố gắng toàn diện của nhà trường, công tác giáo dục tư tưởng, chính trị, đạo đức, lối sống cho sinh viên của Trung tâm Giáo dục quốc phòng và an ninh, Đại học Thái Nguyên đã thu được những kết quả tốt đẹp. Đối với sinh viên khi tham gia học môn Giáo dục quốc phòng và an ninh, Phòng Đào tạo, quản lý sinh viên, đối tượng bồi dưỡng đã phối hợp với các phòng, khoa của Trung tâm lập kế hoạch, Quyết định phân công đại đội; Đầu khóa học, đại đội trưởng quán triệt một số nội dung cơ bản về các chế độ trong ngày, trong tuần, bên cạnh đó còn hướng dẫn sinh viên thực hiện các chế độ đó sao cho đúng quy định. Thực hiện đúng 11 chế độ trong ngày và 3 chế độ trong tuần bao gồm các hoạt động như: Khi đi học, tập trung sinh hoạt, đi ngủ và thức dậy phải đúng giờ

quy định, tập thể dục sáng, kiểm tra nội vụ, các tiêu đội thay nhau vệ sinh phòng ở, sắp xếp đồ dùng cá nhân gọn gàng, Sinh viên tự bảo quản đồ dùng cá nhân không để xảy ra trộm cắp trong đơn vị, giữ gìn khu vệ sinh chung, môi trường xung quanh ... Ngoài ra, còn hướng dẫn sinh viên về các quy định có liên quan đến môn học và những vấn đề khác. Để đáp ứng yêu cầu Công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế, thực hiện theo Nghị quyết số 29 – NQ/TW, ngày 4 tháng 11 năm 2013 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng về đổi mới căn bản và toàn diện giáo dục đào tạo, "lấy người học làm trung tâm", tích cực hoá hoạt động học tập. Điều này thống nhất với triết lý của nhiều nền giáo dục trên thế giới.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Thực trạng giáo dục đạo đức, lối sống của sinh viên ở Trung tâm giáo dục Quốc phòng và An ninh, Đại học Thái Nguyên

Qua quá trình học tập, cho thấy rằng đa số sinh viên ở Trung tâm giáo dục Quốc phòng và An ninh, Đại học Thái Nguyên có ý thức và động cơ học tập đúng đắn, cần cù, chịu khó khắc phục khó khăn vươn lên trong học tập, việc tự học, tự rèn đã có nhiều chuyển biến tích cực, kết quả đào tạo ngày càng đi vào chiều sâu, thực chất, đánh giá đúng chất lượng dạy học và giáo dục của Trung tâm. Đa số sinh viên có nhận thức đúng đắn về mục tiêu đào tạo, có lập trường tư tưởng chính trị vững vàng, có đạo đức tốt, lễ phép, kính trọng ông bà, cha mẹ, thầy cô giáo, người lớn tuổi; Trong cuộc sống luôn có tinh thần đoàn kết,

tích cực học tập, rèn luyện, tu dưỡng; có ý thức chấp hành pháp luật tốt, lối sống lành mạnh; có lòng yêu nước, tinh thần tự hào dân tộc; tham gia các hoạt động vì cộng đồng... Trung tâm đã triển khai tốt các hình thức và biện pháp giáo dục chính trị, tư tưởng, đạo đức, lối sống đối với sinh viên thông qua chương trình học như: tổ chức sinh hoạt đầu khóa học; tuyên truyền các hoạt động phong trào như: phong trào tình nguyện của thanh niên; tham gia đảm bảo an toàn giao thông; giữ gìn an ninh, trật tự trên địa bàn, phong trào hiến máu nhân đạo, các hoạt động văn hóa, văn nghệ, thể dục thể thao .... Bên cạnh đó, đã lồng ghép giáo dục về đạo đức, lối sống, tư tưởng thông qua những bài giảng, những buổi sinh hoạt.

Cùng với đó, hoạt động ngoại khóa không chỉ là sân chơi giúp sinh viên thư giãn, giải tỏa căng thẳng, tạo tinh thần thoải mái mà bên cạnh đó còn giúp các em sinh viên phát triển các kỹ năng, có thêm những bài học kinh nghiệm, có cơ hội thể hiện bản thân. Nếu xem nhẹ hoạt động ngoại khóa không những mất đi tính toàn diện của quá trình giáo dục mà còn làm cho hoạt động dạy học trở nên nhàm chán, làm giảm sự hứng thú trong học tập và rèn luyện của sinh viên đối với môn học, kiến thức và kỹ năng của các em hình thành thiếu sâu sắc, không đủ độ rộng và tính vững chắc.

Tuy nhiên, một số sinh viên vẫn còn vi phạm về quy chế, quy định về các chế độ như: Trật tự nội vụ vệ sinh, tác phong, phát ngôn, giờ giấc... Nguyên nhân dẫn đến những hạn chế trên bao gồm cả nguyên nhân khách quan và nguyên nhân chủ quan. Trong đó, trước hết phải nói đến đó là hiệu quả quản lý chấp hành chế độ của sinh viên còn có những hạn chế nhất định: khi xây dựng kế hoạch quản lý, chấp hành chế độ, quy định đối với sinh viên còn chưa bám sát thực tiễn. Còn có hiện tượng xem nhẹ, không bám sát vào đặc điểm từng đối tượng sinh viên. Do đó tính khả thi của kế hoạch không cao. Về phương pháp, một số chủ thể quản lý, nhất là cán bộ trực tiếp quản lý sinh viên chưa thực sự linh hoạt, khéo léo trong quản lý, rèn luyện, duy trì chế độ đối với sinh viên; Trong công tác khen thưởng, xử phạt chưa được chú trọng, việc biểu dương người tốt, việc tốt chưa được quan tâm đúng mức.

Để thực hiện mục tiêu phát triển toàn diện cho sinh viên bên cạnh đó góp phần nâng cao chất lượng môn học Giáo dục quốc phòng và an ninh tại Trung tâm Giáo dục quốc phòng và an ninh Đại học Thái Nguyên ngày càng đi vào chiều sâu, chất lượng cao thì việc nâng cao hiệu quả công tác quản lý đặc biệt

trong hoạt động giáo dục đạo đức, lối sống cho sinh viên theo Điều lệnh quản lý bộ đội được Trung tâm xác định là một trong những nhiệm vụ trọng tâm. Muốn vậy Trung tâm cần tập trung thực hiện những giải pháp sau:

2.2. Giải pháp nâng cao chất lượng giáo dục đạo đức, lối sống của sinh viên ở Trung tâm giáo dục Quốc phòng và An ninh, Đại học Thái Nguyên

2.2.1. Tăng cường giáo dục tư tưởng chính trị, đạo đức, hình thành nhân cách, lối sống lành mạnh, tốt đẹp cho sinh viên

Nâng cao chất lượng giảng dạy, học tập môn học Giáo dục quốc phòng và an ninh tại Trung tâm giáo dục Quốc phòng và An ninh, Đại học Thái Nguyên thông qua các phương pháp dạy học tích cực như giảng dạy lấy người học làm trung tâm; sử dụng công cụ hỗ trợ trực quan, sinh động như mô hình, học cụ,... Kịp thời tuyên dương, khen thưởng sinh viên đạt thành tích cao trong học tập.

Tiếp tục triển khai có hiệu quả Quy định về ăn ở tập trung; Quy chế đánh giá kết quả rèn luyện của sinh viên. Để quản lý sinh viên chặt chẽ, đánh giá chính xác, công bằng và khách quan, cán bộ quản lý sinh viên phối hợp chặt chẽ với nhiều bộ phận để nắm bắt các thông tin về việc chấp hành của sinh viên. Tổ chức tốt hệ thống cán bộ lớp ngay từ đầu khóa học.

2.2.2. Nâng cao hiệu quả công tác quản lý sinh viên

Trung tâm giáo dục Quốc phòng và An ninh, Đại học Thái Nguyên cần huy động mọi nguồn lực để cải tạo, nâng cấp, bổ sung xây mới Ký túc xá sinh viên đáp ứng tốt hơn nhu cầu nhà ở của sinh viên. Nâng cao điều kiện phục vụ sinh hoạt, đảm bảo an ninh trật tự, an toàn.

Thường xuyên duy trì và tổ chức các phong trào tự quản trong sinh viên, đưa các hoạt động tự quản của sinh viên vào phong trào thi đua làm xanh, sạch đẹp khu ký túc xá, đưa nội dung xây dựng phòng ở sạch đẹp, ngăn nắp vào nội dung đánh giá điểm rèn luyện trong quá trình học tập của sinh viên ở Trung tâm.

Thực hiện thống nhất việc lấy ý kiến nhận xét của sinh viên theo học tập trung theo Điều lệnh quản lý bộ đội, triển khai các hoạt động: giáo dục, tuyên truyền sinh viên có biện pháp phòng ngừa, ngăn chặn các tệ nạn xã hội.

Cấp phát, quản lý chặt chẽ về việc sử dụng thẻ ra - vào công, đeo thẻ và xuất trình thẻ khi ra vào cổng Trung tâm.

Định kỳ khảo sát sinh viên, lấy ý kiến dư luận xã hội, trên cơ sở đó để quản lý sinh viên được tốt hơn

đồng thời đáp ứng nhu cầu sinh viên theo thực tiễn.

2.2.3 *Đổi mới nội dung, hình thức, biện pháp giáo dục phù hợp, sát từng đối tượng sinh viên ở Trung tâm*

Trước hết, phải thực hiện tốt nội dung chương trình tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật Nhà nước, điều lệnh, kỷ luật Quân đội theo chương trình kế hoạch hằng năm bằng nhiều hình thức, kết hợp với đẩy mạnh phong trào thi đua, các hoạt động huấn luyện, giảng dạy, hoạt động thường xuyên của sinh viên. Xác định rõ chủ trương, biện pháp lãnh đạo công tác tư tưởng và dự đoán những vấn đề nảy sinh trong quá trình huấn luyện; Cán bộ quản lý cần nắm chắc tình hình tư tưởng, tham mưu đúng những vấn đề cần giải quyết về tư tưởng để nảy sinh hành động vi phạm kỷ luật cho lãnh đạo, chỉ huy đơn vị mình; đồng thời, hướng dẫn, giúp đơn vị giải quyết kịp thời. Khi phát hiện những dấu hiệu vi phạm kỷ luật, phải nhận định, đánh giá sát tình hình cụ thể, tập trung lãnh đạo, chỉ đạo, hướng dẫn đơn vị giải quyết dứt điểm, không để diễn biến tư tưởng theo chiều hướng xấu; lấy biện pháp giáo dục, thuyết phục làm chính; đồng thời, cần có những biện pháp đồng bộ và kiên quyết, xử lý nghiêm minh đối với các trường hợp tái diễn hoặc vi phạm nhiều lần. Lãnh đạo, chỉ huy đơn vị phải nắm chắc và quản lý toàn diện các mối quan hệ xã hội của sinh viên, nhất là mối quan hệ dễ dẫn đến nảy sinh các vấn đề phức tạp, kịp thời phát hiện những biểu hiện bất thường để có biện pháp ngăn chặn, phòng ngừa và giải quyết dứt điểm. Thường xuyên tổ chức rút kinh nghiệm về công tác tư tưởng, công tác quản lý, rèn luyện kỷ luật đối với sinh viên ở Trung tâm.

2.2.4 *Xây dựng môi trường văn hóa lành mạnh, tốt đẹp ở Trung tâm giáo dục Quốc phòng và An ninh, Đại học Thái Nguyên*

Đây là giải pháp cơ bản, rất quan trọng để nâng cao chất lượng giáo dục, rèn luyện đạo đức, lối sống của sinh viên ở Trung tâm giáo dục Quốc phòng và An ninh, Đại học Thái Nguyên. Trong đó, cần tập trung vào thường xuyên quan tâm chăm lo xây dựng môi trường chính trị tư tưởng ở Trung tâm vững mạnh để nâng cao trình độ giác ngộ chính trị, xây dựng niềm tin của sinh viên vào sự lãnh đạo của Đảng, vào sự thành công của đường lối đổi mới đất nước. Xây dựng chuẩn mực giá trị đạo đức tốt đẹp để sinh viên lựa chọn, tiếp nhận, vươn tới những giá trị đạo đức tiến bộ. Quan tâm xây dựng tập thể sinh viên thành những tập thể quân nhân vững mạnh, tạo bầu không khí phấn khởi vui vẻ, cởi mở, chan hòa, lạc quan và

yêu đời. Đấu tranh ngăn chặn, khắc phục những biểu hiện xem thường kỷ luật, những hành vi vi phạm đạo đức, vi phạm kỷ luật của sinh viên, góp phần xây dựng Trung tâm có môi trường văn hoá lành mạnh.

Đồng thời, quan tâm tổ chức tốt đời sống vật chất, tinh thần cho sinh viên để củng cố niềm tin vào sự lãnh đạo của Đảng, vào chế độ xã hội chủ nghĩa, là cơ sở bảo đảm sự đoàn kết thống nhất, tạo ra bầu không khí tâm lý văn hóa, lành mạnh trong toàn Trung tâm. Chăm lo đời sống văn hóa, tạo bầu không khí lành mạnh cũng như điều kiện và khuyến khích sinh viên mọ tích cực học tập, rèn luyện, phấn đấu vươn lên, không ngừng làm chủ kiến thức khoa học, làm chủ bản thân, làm chủ xã hội. Tích cực, đẩy mạnh các hoạt động văn hóa, văn nghệ sôi nổi, thể dục thể thao vui chơi, giải trí lành mạnh, tạo ra màng lọc ngăn chặn sự thâm lậu của các ấn phẩm văn hóa xấu độc, đòi trụ vào môi trường giáo dục của Trung tâm.

3. Kết luận

Giáo dục đạo đức, lối sống cho sinh viên ở Trung tâm giáo dục quốc phòng và an ninh, Đại học Thái Nguyên theo điều lệnh quản lý bộ đội góp phần xây dựng và rèn luyện giúp sinh viên hình thành nhân cách, ý thức tổ chức kỷ luật, tinh thần tập thể, nâng cao ý thức quốc phòng, củng cố nền quốc phòng toàn dân vững mạnh. Trong phạm vi bài viết này tác giả đề cập những nội dung, giải pháp cơ bản để giáo dục đạo đức, lối sống cho sinh viên ở Trung tâm giáo dục quốc phòng và an ninh, Đại học Thái Nguyên nhằm giúp sinh viên phát triển toàn diện về thể chất, trí tuệ, tinh thần, đạo đức và mối quan hệ xã hội. Bên cạnh đó, nâng cao chất lượng giáo dục, đào tạo môn Giáo dục quốc phòng và an ninh, nâng cao trách nhiệm của sinh viên với gia đình, Nhà trường, xã hội và Tổ quốc.

Tài liệu tham khảo

1. Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam. *Chỉ thị số 12-CT/TW ngày 03/5/2007 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng về tăng cường công tác giáo dục quốc phòng toàn dân trước tình hình mới*; 2007.
2. Điều lệnh quản lý bộ đội Quân đội nhân dân Việt Nam, Nhà xuất bản Quân đội nhân dân, 2015.
3. Giáo trình Giáo dục quốc phòng - an ninh (dùng cho sinh viên các trường Đại học, Cao đẳng), Tập 1, 2, Nhà xuất bản Giáo dục, 2019.
4. Quy chế đánh giá kết quả rèn luyện của người học được đào tạo trình độ Đại học hệ chính quy (*Ban hành kèm theo Thông tư số 16/2015/TT-BGDĐT Ngày 12 tháng 8 năm 2015 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo*).